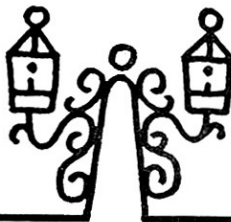

Julineista Mannerheimiin, Mannerheimistä Panu Weckmaneihin

Kuva: Valok. Postikortti / Päämajamuseosta Mikkelistä

30. 11. 1939 on painettu punaisella mustalle pohjalle Aarni Krohnin uusimman kirjan kansilehteen. Päiväys on kirjan nimi, sen alla on valkoisella alaotsikko: talvisodan ensimmäiset tunnit. Avatessani summamutikassa tämän Tammen ajankohtaisen ja huomenna mitä ajankohtaisimman kirjan näin heti kaksi tuttua nimeä. Mannerheim ja Weckman.

Krohn kertoo tässä mielenkiintoisessa kirjassaan mies miehel- tä ja nainen naiselta, suomalaisen kokemuksen ensimmäisenä sotapäivänä 1939. Tällä aukeamalla hän ehtii sotamarsalkka Mannerheimiin, josta tiedämme mm. sen, että hän oli puolustusneuvoston puheenjohtaja ja että hänestä oli tuleva puolustusvoimien ylipäällikkö samalla hetkellä, kun sota syttyisi. Jos olisi tässä kyllä paikallaan, sillä me emme me suomalaiset vielä 29. marraskuuta 1939 uskoneet. . .

Mannerheimilla oli ollut vieraan nuoremman veljensä Johan Mannerheimin vävy, dipl.insinööri Björn Weckman. Krohn kertoo, että herrat, sytyttyään aamiaisen marskin asunnossa Kaivopuistossa, olivat lähteneet kävelemään puolustusministeriöön, missä marskilla oli työhuoneensa. Edelleen näin: "Ajatellen tulevaa nimitystään Mannerheimin hie-man ironisesti kysyi Weckmanilta: — Tiedätkö varmasti, miten on kuljettava ylipäällikön kansa?!" Hän tarkoitti niitä kohteliaisuus-sääntöjä, jotka sanelevat, millä puolella alempiarvoinen kävelee. . ."

Tässä pikku anekdotissa, ainakin sellaiseksi tarkoitettuna, on jotain, jota en oikein ymmärrä, mikä saattaa johtua myös minusta. Tiedämme kyllä, kuinka tarkka marski oli pienissäkin asioissa, mutta kyllä hän varmasti tiesi, että tämä oululainen sukulaismies, maailmanmies joka suhteessa, tiesi pienimmätkin käyttäytymis-

säännöt, saati tällaiset. Akuraatti herra, kuten Oulussa sanotaan. Sitäpaitsi reservin kapteeni jo silloin, everstin poika. Kyllä hän aina on kävellyt vaimonsa sedän vasemmalla puolella.

Sepä siitä. Saman tien on syytä oikaista pari henkilötietoa. Björn Weckman ei koskaan työskennellyt Kemissä, siellä ansioitui vuorineuvokseksi saakka hänen veljensä, tekn.tohtori Stig Weckman. Björn W. oli tuolloin Oulu-yhtiön puutavaraosaston isännöitsijä ja hänestä tuli Oulun sk. piirin päällikkö. Aikaisemmin hän oli palvelut Uleä-yhtiössä sekä isännöitsijänä että toimitusjohtajana 1) ja sotien jälkeen hänestä tuli Oulu Oy:n toimitusjohtaja.

Weckmanin puoliso oli vuodesta 1925 Evo Mannerheim, siis marskin veljentytär, joka varsinkin sotavuosina tuli hyvin tutuksi monille oululaisille. Krohnin kirjassa hänen etunimensä on kirjoitettu Eva, mutta Evo-nimeä hän käyttää, ja se on esim. hänen herraisen kirjansa Laivalamppu kannessa. Aateliskalenterin (1926) mukaan hänet on kastettu Ewa Sophie Heléne.

Björn Weckman kuoli vuosi sitten Porvoossa, mutta hänen poikansa ja lastenlastensa kotikaupunki on edelleen Oulu, kuten monet meistä tietävät. Sitäkin vanhemmaa oululaista juurta suku on Snellmanien kautta.

Kirjoitin kesällä Mannerheimien juurista Oulussa ja Limingassa. Marskin isä, kamarijunkka-

ri ja kreivi Carl Robert, oli naimisissa Hedvig Christina Helena Julinin kanssa, joka taas oli Oulussa syntyneen Johan (John) Jacob Julinin, vuorineuvoksen arvon saaneen aateloitu von Julin, tytär, myös isänsä äidin Albertina Karbergin puolelta oululainen.

Suomen sotaväen ylipäällikkö kolmessa sodassa, 75-vuotissyntymäpäivästään lähtien Suomen marsalkka, valtionhoitaja ja presidentti, vapaaherra Carl Gustaf Emil Mannerheim on kaikista Mannerheimista ansioitunein. Suku on joko hollantilainen tai saksalainen, mutta muuttanut jo 30-vuotisen sodan jälkeen Ruotsin Gävleén, käyttänyt aikaisemmin nimeä Marheim, aateloitu v. 1693, vapaaherralli-

nen 1768, kreivillinen 1824 lähtien. Tässä suvussa kreivin arvo kuitenkin on periytynyt vain vanhimmalle pojalle, muut miespuoliset ovat vapaaherroja.

Ainakin jo Suomen marsalkan isoisänisä toimi Suomessa. Hän oli kreivi Carl Erik Mannerheim, joka Anjalan miehenä tuomittiin kuolemaan, mutta armahdettiin; Turun ja Porin läänin maaherra 1816—20. Hänen poikansa ja siis Marskin isoisä oli kreivi Carl Gustaf Mannerheim, mm. Vaasan kuvernööri ja Viipurin hovioikeuden presidentti. Hän oli myös aikansa kansainvälisesti tunnetuimpia hyönteistutkijoita. Hänen ja hänen opiskelutoverinsa Jaakko Fellmanin kirjeenvaihdon perusteella on Keminmaan kunniatohtori, kirjailija-rovasti Tuomo Itkonen kirjoittanut hyvin mielenkiintoisen teoksen Nuori Jaakko Fellman ja hänen ystävänsä Carl Gustaf Mannerheim, ilmestyi Lapin kulttuurirahaston kustannuksella ja vuorineuvos Väinö Pekkalan tuella 1977.

Carl Gustaf Emil Mannerheimin neljä vuotta vanhempi sisar Sophie oli sairaanhoitajatar ja Helsingin kirurgisen sairaalan ylihoitajatar, joka uudisti Suomen sairaanhoitajakasvatuksen ja perusti ensimmäisen Lastenlinnan.

Tähänpä sopisi loppuun Sillanpään marssilaulu, jolla ystäväme Aapeli Vuoristo komeasti aloitti keskiviikkoisen radiotuokionsa Viihdekonsertti perinteiseen tapaan. Voisin sen ottaa tähän omalta nauhaltani, jos tekniikka sallisi. . .

1) Björn Weckman oli Oleän toimitusjohtaja 50 vuotta sitten, kun Varjakan sahalla sattui se kohtalokas akselin katkeaminen (Panu, n:o 8/12. 11.) ja sehän sattui kaikista muistamisista huolimatta 29. 6. 1929. Asessori Fredrik Kullisto, silloin töissä Varjakassa, oli niin tarmokas, että käveli Aino- laan, arkistoon. . .